

2 ויהי ממחרת ויבא משה אל אהל העדות והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויצא פרח ויצץ ציץ ויגמל שקדים (במדבר יז, כג)

רש"י:

"ויצא פרח" – כמשמעו

"ציץ" - הוא חנטת הפרי כשהפרח נופל
"ויגמל שקדים" - כשהוכר הפרי הוכר שהן שקדים לשון
(בראשית כא) ויגדל הילד ויגמל ולשון זה מצוי בפרי האילן
כמו (ישעיהו יח) ובוסר גומל יהיה נצה ולמה שקדים הוא
הפרי הממהר להפריח מכל הפירות אף המעורר על
הכהונה פורענותו ממהרת לבא כמו שמצינו בעוזיה (ד"ה,
ב, כו) והצרעת זרחה במצחו.

תולדות יצחק:

"ודעו ששני נסים נעשו במקלו של אהרון.
הנס האחד, שהשקד פרח והנץ ב' פרחים, האחד נשר שכן
דרך הטבע שאחרי שצומח הפרי נושר הפרח. והפרח השני
נשאר לעולם הן בקיץ והן בחורף.
הנס השני, שהוציא המטה שני מיני שקדים: מתוקים ומרים,
המתוקים היו בצד הימני של המקל, והמרים בצדו השמאלי,
וכשישראל היו עושים רצונו של מקום היו אלו שבצד הימני
פורחים ורעננים, וכשלא היו עושים רצונו של מקום היו
פורחים אלו שבצד השמאלי ואלו שבצד הימני היו נעשים
מרים.

במדבר רבה:

"ומטה אהרן" יש אומרים הוא המטה שהיה ביד יהודה
שנאמר (בראשית לח, יח): "ומטך אשר בידך". וי"א הוא
המטה שהיה ביד משה ומעצמו פרח שנאמר "והנה פרח
מטה אהרן" ואית דאמרי נטל משה קורה אחת וחתכה
לשנים עשר נסרים ואומר להם כולכם מקורה אחת טלו
מקלכם ועל מה עשה (משלי כ, ג): "כבוד לאיש שבת מריב
וכל אויל יתגלע" שלא יאמרו מקלו היה לח והפריח וגזר
הקב"ה על המקל ונמצא עליו שם המפורש שהיה בציץ
שנאמר "ויצא פרח ויצץ ציץ" והפריח בו בלילה ועשה פרי
"ויגמל שקדים" גמל לכל מי שהיה שוקד על שבטו של לוי
ולמה שקדים ולא רמונים ולא אגוזים לפי שנמשלו ישראל
בהם ואותו המטה היה ביד כל מלך ומלך עד שחרב
ביהמ"ק ונגנז ואותו המטה עתיד להיות ביד מלך המשיח
במהרה בימינו שנאמר (תהלים קי, ב): "מטה עֶזְרָה יִשְׁלַח ה'
מִצִּיּוֹן רְדָה בְּקֶרֶב אֲבִיבָה". **כהן**

3 ויאמר אלהים ישראל אביהם אם כן אפוא זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש נכאת ולט בטנים ושקדים (בראשית מג, יא)

רש"י:

"אפוא" - כל לשון אפוא לשון יתר הוא לתקן המלה בלשון
עברי א"כ אזדקק לעשות שאשלחנו עמכם צריך אני לחזור

סוד השקדיה הפורחת

1 ויהי דבר ה' אלי לאמר מה אתה ראה ירמיהו ואמר מקל שקד אני ראה ויאמר ה' אלי היטבת לראות כי שקד אני על דברי לעשותו (ירמיהו א', יא)

רד"ק:

מקל שקד אני רואה - נראה כי רואה המקל בלא עלים ובלא
פרחים, והתבונן אליו במראה הנבואה והכיר בו שהוא מעץ
שקד. לפיכך אמר לו "היטבת לראות" (שם, יב).

רש"י:

השקד הזה הוא ממהר להוציא פרח קודם לכל האילנות,
אף אני ממהר לעשות דברי.

שד"ל:

כי שוקד אני - לשון הנופל על הלשון. ואין הכוונה כי ממהר
אני לקיים דברי כמו השקד שממהר להוציא פרח, שאם כן
היה לו לכתוב כי ממהר אני. כי אמנם אין שורש ש.ק.ד.
מורה על העשייה מהר, כי אם על ההשגחה על הדבר בלא
התרשלות ובלא שכחה. וגם העניין הזה לחזק את ליבו
שלא יירא מלדבר אל העם. כי לא יטוש ה' את הדברים
אשר ישים בפיו, לעשותם.

מלבי"ם:

"מקל". יש הבדל בין מקל, מטה, משענת. המטה היה עשוי
לכבוד והיה נושא אותו לפעמים לציין המדרגה, ומציין
לפעמים הנשיאות, כמו מטה עז שבט למשול (יחזקאל יט,
יד), ואם עשוי להשען עליו הזקן וחלוש כח נקרא משענת,
אם יקום ויתהלך בחוץ על משענתו, ואיש משענתו בידו
מרוב ימים (זכריה ח, ד), ואם עשוי להכאה נקרא מקל,
והוא לרוב ביד הרועים הכות הבהמות, ויך את האתון
במקל, ועי' לקמן (מח, יז).

כוכב מיעקב:

המקרים העוברים עלינו נראים לנו קשים, אבל היסורים הם
עילות ואמצעים לצמיחת קרן הטוב. והוא מה שהראה השם
יתברך לירמיהו מקל שקד, וירמיהו פחד על זה מאוד ואמר
לו הקב"ה היטבת לראות. כלומר הרעות שאתה רואה
משובצים הם בטובות גדולות לאומה, ומה שאני שוקד
להביא הרעות אין זה אלא למהר ביאת הטובות לאחר מכן.
וזהו כי שוקד אני על דברי לעשותו, הן דברי הנחמות
והישועות שנתנבאו עליהם. **נביא**

ולבקש איה פה תקנה ועצה להשיאכם ואומר אני זאת עשו
"מזמרת הארץ" - מתורגם מדמשבח בארעא שהכל
מזמרים עליו כשהוא בא לעולם.

"ויספר אל אביו ואל אחיו ויגער בו אביו ויאמר לו מה החלום
הזה אשר חלמת הבוא נבוא אני ואמך ואחירך להשתחות לך
ארצה יא ויקנאו בו אחיו ואביו שמר את הדבר יב וילכו אחיו
לרעות את צאן אביהם בשכם יג ויאמר ישראל אל יוסף
הלוא אחירך רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני
יד ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחירך ואת שלום הצאן
והשבני דבר וישלחהו מעמק חברון ויבא שכמה טו וימצאהו
איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה תבקש טז
ויאמר את אחי אנכי מבקש הגידה נא לי איפה הם רעים"
(בראשית לז, י-טז)

"מעמק חברון" - והלא חברון בהר שנאמר (במדבר יג) ויעלו
בנגב ויבא עד חברון אלא (ב"ר) מעצה עמוקה של אותו
צדיק הקבור בחברון לקיים מה שנאמר לאברהם בין
הבתרים (לעיל טו) כי גר יהיה זרעך (רש"י, לז, יד)

"וישוב לאכל לחם וישאו עיניהם ויראו והנה ארחת
ישמעאלים באה מגלעד וגמליהם נשאים
נכאת וצרי ולט הולכים להוריד מצרימה: ויאמר יהודה אל
אחיו מה בצע כי נהרג את אחינו וכסינו את דמו: לכו ו
"נמכרנו" לישמעאלים וידנו אל תהי בו כי אחינו בשרנו הוא
וישמעו אחיו" (בראשית לז, כה-כז). **סוף**

4 גם מגבה יראו וחתחתים בדרך וינאץ
השקד ויסתבל החגב ותפר האביונה כי הלך
האדם אל בית עולמו וסבבו בשוק הספדים
(קהלת יב,ה')

"וישב העפר על הארץ כשהיה והרוח תשוב אל
האֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה:
סוף דבר הכל נשמע את האֱלֹהִים ירא ואת מצותיו
שמור כי זה כל האדם: כי את כל מעשה האֱלֹהִים יבא
במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע." (שם, פסוקים ז,
יג-יד)

רש"י:
"וינאץ השקד" - לשון (שיר השירים ז) הנצו הרמונים שהרי
האל"ף לא נקראת בה.
"השקד" - אילן של שקדים כלומר שתקפוץ הזקנה עליו
כשקד זה הממהר להנץ לפני כל האילנות. **מאק**

משכ"ן

5 ורואים אנו איך הנשמות צומחות, איך החיים באים
לידי גילויים. מאוצר של מעלה, האורות מופיעים, קוי
נוגה, זוהר עליון יורד כחוטי זהב, ממקום החביון
מזהיר הוא למרכז המיוחד, שתנאי חיים ותנאי גידול
מוכנים להם, ומתחת מתוך ערפל הבהו מתנוצצים
רסיסים מוצלים, נאחזים על ידי תנאי החיים והגידול
לעלות לרום היש, ובמרכז יועדו יחדו. והיו לנשמת
חיים.

כה צץ ופורח הוא גן החיים, אשר לכל חי, ולאדם
בהדר תפארתו. מה נחמד הוא גן אלהים זה, ההולך
ומתבסם, הולך הולך ומתרומם.
ואם תקופות ירידה גם הן שנתו עליו, סוף כל סוף מפכה
הוא מעינו החי, הולך הוא בבטחה אל אשרו, ואשרו
אשר אין לו ערך וקצב הנה בא יבא, והיום הגדול,
שהכל ימלא אור, הכל ישוקה עונג ועדן, הוא יפוח.
וכבוד אלהי ישראל בא מדרך הקדים, והארץ האירה
מכבודו. (אורות הקודש ב, עמוד שנא)

ורואים אנו איך הנשמות צומחות
איך החיים באים לידי גילויים